

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«КАТЕГОРІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У РИТЕЙЛІ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	076 Підприємництво та торгівля
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Підприємництво
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,0, Загальна кількість годин – 90 год., із яких: лекцій – 14 год., практичних – 16 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника (ів)	Викладач: Дем'яненко Наталія , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.bredun@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/demyanenko-nataliya-vasylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Цикл економічних дисциплін
Компетентності	ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торгівельній та/або біржовій діяльності. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності. СК 6. Здатність використовувати необхідну нормативну документацію та застосовувати елементи системи якості для ефективної діяльності підприємницьких структур. СК 8. Здатність виявлення та обґрунтування пріоритетних напрямів організації та ведення підприємницької діяльності
Програмні результати навчання	ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень

ПРН 10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столів, громадських заходах тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та практичних навичок у сфері оптимізації асортименту і закупівельної діяльності на основі використання сучасних методів і інструментів управління товарним асортиментом в роздрібній торгівлі

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Концепція управління категоріями товарів.
Тема 2. Структура, суб'єкти, об'єкти категорійного менеджменту.
Тема 3. Обґрунтування впровадження категорійного менеджменту.
Тема 4. Формування товарних категорій.
Тема 5. Формування асортименту категорії.
Тема 6. Асортиментна матриця. Принципи формування та побудови. Управління товарними категоріями.
Тема 7. Цінова політика роздрібного магазину в управлінні категоріями.
Тема 8. Використання мерчандайзингу в управлінні категоріями роздрібного магазину. Практика проєктів категорійного менеджменту в Україні

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, бесіда); наочні методи (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); практичні методи (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), методи самостійної роботи (виконання вдома завдань самостійної роботи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), інтерактивні методи (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується екзаменом із занесенням у відомість обліку успішності.
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання

Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання із

та перескладання	самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі

	неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена
Стратегія оцінювання результатів навчання	Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю – залік.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Рекомендовані джерела інформації	Основні 1. Berkhout Constant. The Retail Innovation Toolkit: 42 Category Management Tools for Growth. Lannoo Publishers, 2021, 216 p. 2. Cordell Andrea, Thompson Ian. The Category Management Handbook 1st Edition, Routledge. 2018, 190 p. 3. Karolefski John. Consumer-centric Category Management / by ACNielsen With John Karolefski and Al Heller. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey, 2005. 370 p. 4. Білявська Ю.В. Особливості та тенденції категорійного менеджменту підприємств торгівлі. Проблеми системного підходу в економіці. 2017. № 4(60). С. 81-87 URL: http://psae-jrnl.nau.in.ua/journal/4_60_2017_ukr/12.pdf. 5. Микитенко Неля. Товарні категорії в системі управління торговельним процесом. URL: http://visnik.knute.edu.ua/files/2019/05/7.pdf. Допоміжні

1. Дем'яненко Н. В., Галич О. А., Яснолоб І. О. Роздрібна книжкова торгівля як особливий вид підприємництва. Інфраструктура ринку. 2020. № 43. URL : <http://www.market-infr.od.ua/uk/43-2020>.
2. Дем'яненко Н. В., Самойлик Ю. В., Ковальчук А. О. Особливості управління розвитком підприємницької діяльності. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. Випуск 3 (66), 2022. С. 52-57. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/economics/issue/view/224>
3. Кузьмін О.Є. Прикладний менеджмент: навч.посіб. / О.Є Кузьмін, О.Г. Мельник, Н.Я. Петришин. Львів, 2009. 292 с.
4. Манфред К. Роздрібна торгівля в ХХ столітті. Теперішні і майбутні тренди: / К. Манфред, К. Муралі, К. Мантрала; пер. з англ. під ред. Л.С. Савицької К.: Видавництво О Капусти, 2008. 462 с.
5. Микитюк Н.Є. Впровадження категорійного менеджменту підприємствами FMCG-ринку: сутність концепції та практичні рекомендації. Причорноморські економічні студії. Економіка та управління підприємствами. 2019. Випуск 40. С. 139-145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_40_27.
6. Світлична А. В., Дем'яненко Н. В., Гаряга Р. О., Вишар О. Ю., Мурлян М. В. Діяльність сільськогосподарських підприємств України під час воєнного стану. Агросвіт. № 19, 2023. С. 68-73. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2208/2237/>
7. Demianenko Nataliia, Krasota Olena and Yasnolob Ilona. The role of Ukrainian innovation centers in the development of the agricultural sector and supply chains. International Conference on Industry 4.0 for Agri-Food Supply Chains. Leicester City. Eng. Proc. 2023, 40, 17. Mon, 24 Jul 2023 - Tue, 25 Jul 2023. URL: <https://www.mdpi.com/journal/engproc>.
8. Ilona YASNOLOB, Nataliia DEMIANENKO, Oleg GORB, Yurii TIUTIUNNYK, Svitlana TIUTIUNNYK, Lyudmila SHULGA, Tetiana Dugar, Olena MAIBORODA, Svitlana PYSARENKO, Yuliia POMAZ (2023) Innovative and marketing features of agri-food supply chain development. Journal of Environmental Management and Tourism, Volume XIV, Issue 7(71), Winter 2023. P. 2844-2852. Іноземне видання (Scopus).
9. Hübner Alexander. Retail Category Management. Decision Support Systems for Assortment, Shelf Space, Inventory and Price Planning. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. 2011, 178 p.
10. Schwerdt Adelaida. Category Management Organization: Implementing True Category Management. 2021. 67 p.
11. Category management vs. discount retailing practices: a case from Turkey / by Ahmet Nuri Küçükosmanoğlu, Ali Murat Özkeçeli, Mehmet Fatih Karakaya and Dr. 18 Neva Yalman. URL: https://www.academia.edu/1927768/CATEGORY_MANAGEMENT_VS_DISCOUNT_RETAILING_PRACTICES_A_CASE_STUDY_FROM_TURKEY.

Інформаційні ресурси

1. Електронний каталог Національної бібліотеки України

	імені В. І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua. 2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL : https://www.rada.gov.ua. Рекомендовані онлайн курси 1. Навчальна програма: Рітейл RapidSkills – безкоштовні курси від NTO.UA. URL: http://oneu.edu.ua/navchalna-programa-riteyl-rapidskills-bezkoshtovni-kursi-vid-nto-ua/
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «03» вересня 2024 р. № 1

Додаток до силабусу

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Концепція управління категоріями товарів	10	20	10
Тема 2. Структура, суб'єкти, об'єкти категорійного менеджменту.	10		10
Тема 3. Обґрунтування впровадження категорійного менеджменту.	10		10
Тема 4. Формування товарних категорій.	10		10
Тема 5. Формування асортименту категорії.	10		10
Тема 6. Асортиментна матриця. Принципи формування та побудови. Управління товарними категоріями.	10		10
Тема 7. Цінова політика роздрібного магазину в управлінні категоріями.	10		10
Тема 8. Використання мерчандайзингу в управлінні категоріями роздрібного магазину. Практика проектів категорійного менеджменту в Україні	10		10
Разом	80	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
10	Здобувач вищої освіти правильно розв'язав практичне завдання, вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату і формул. Вміє аргументувати свої думки. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
8-9	Здобувач вищої освіти показує знання методики розв'язання практичного завдання та змісту застосовуваного понятійного апарату і формул. Проте допущені окремі незначні помилки у розв'язанні. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
6-7	Здобувач вищої освіти частково розв'язав практичне завдання, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання ситуаційних завдань. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
0-5	Здобувач вищої освіти неправильно розв'язав практичне завдання, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Критерій оцінювання
20	Здобувач вищої освіти виконує всі завдання самостійної роботи. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
18-19	Здобувач вищої освіти виконує більшу половину завдання самостійної роботи. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
16-17	Здобувач вищої освіти виконує половину завдання самостійної роботи. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
0-15	Здобувач вищої освіти виконує половину завдання самостійної роботи, але неправильно відповідає на запитання теми. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів